

เทศน์เช้า วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ภาวนา เห็นไหม คุณิเรากิดมา เราก้กิดมามีทุกข์อยู่แล้ว คนเรากิดมามีทุกข์อยู่แล้ว ทุกข์นี้ เป็นอริยสัจ ทุกข์นี้เป็นความจริง เพราะทุกข์ถึงมีการกิด แล้วถ้ามีการกิด กิดมามันต้องมีสถานะ มีสภาวะรับผิดชอบ ความรับผิดชอบ

แล้วคนรับผิดชอบเขาคุณิ คนดี คนเลว เห็นไหม คนดี คนเลวนะ คนเลวเขาเป็นปัญหา สังคม ผู้ที่มีปัญหาในสังคมพยายามจะทำให้สังคมนี้อาบน้ำร้อน ทำให้สังคมนี้นี้มีความสุข ถ้าการเลี้ยงดูของเรา ถ้าเด็กมันฝังใจไปมันจะเป็นปัญหาสังคม อันนี้ว่าสังคมนะ นี่สิ่งแวดล้อมนะ แต่จริงๆ แล้ว มันก็คือกรรมไง กรรมคือว่าเขาสร้างมาอย่างไร กรรมสภาวะแบบใด

ในครอบครัวเราเอง ลูกเรากิดมาแต่ละคน ๓ - ๔ คนนี้ สถานะครอบครัวเราก้ต่างกัน จิตใจเราก้ต่างกันนะ ส่วนใหญ่แล้วเลยลูกคนแรกนี้จะทะนุถนอมกันมาก ลูกคนต่อๆ ไปนี้มัน ความทะนุถนอมก็จะน้อยไป เห็นไหม นี่อำนาจของการกิด

อำนาจของบุญกุศลในการกิด กิดเป็นลูกโต ลูกคนโตนี้พ่อแม่จะทะนุถนอม ถ้าจิตใจดี เห็นไหม แล้วลูกคนโตนี้ ในประเพณีของเรา ลูกคนโตเป็นพี่ใหญ่ก็ต่อคุณุแลน้องๆ เห็นไหม ภาระของเขาก้มีมาก น้องกิดมานี้ ในสังคม เห็นไหม กิดมาแล้วการเอาใจของพ่อแม่ก็น้อยลงไป แล้ว สิ่งต่างๆ น้อยลงไป แล้วเวลากิดมาแล้วก็ค้เป็นน้อง มันก็เลยเรียกร้องอยู่อย่างนั้น มันไม่โต เห็นไหม นี่การกิด จังหวะและการกิด

การกิดนี้บุญหรือกุศลพาเกิด สิ่งที่เราพาเกิดมานะจากการกระทำอยู่ นี้โลกพาเกิด เห็นไหม กิดมาแล้วก็ค้เป็นทุกข์ สิ่งที่เราพาเกิดแล้วกรรมบุญกุศลกิดนี้ ใครเป็นคนบอกละ องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าชี้ไว้ เห็นไหม สิ่งต่างๆ ชี้ไว้ คุณิ จุฎูปปาตญาณ จิตนี้ตายแล้วไปกิดที่ไหนๆ จิตนี้ กิดเพราะอะไร

เวลาพระผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมีปัญหา ปัญหาคือว่ามันเป็นการติดข้องของใจ ถ้าใจมันติดข้อง ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหตุนี้เพราะอะไร อธิบายปัญหาเพื่อปลดความสงสัยของใจดวงนั้น แต่ถ้าคนถามเพื่อจะให้มันเป็นกระแสสังคม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่พยากรณ์ สิ่งใดไม่เป็นประโยชน์สิ่งนั้นไม่พูด ถ้าไม่พูดแล้วพูดทำไม?

ไม่พูดนะ พูดเฉพาะผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไง พูดแต่คนที่มันเป็นโรคเป็นภัย เป็นโรคเป็นภัย หมายถึงจิตเวลามันภาวนาไปแล้วมันไปติด สิ่งที่ติดเหมือนเราเป็นโรค ถ้าเราไม่รักษามันก็ไม่หาย เห็นไหม ถ้าเรารักษาโรคนี้หาย แล้วร่างกายเราแข็งแรงขึ้นมา เราจะได้ทำงานต่อไปข้างหน้า ถ้าร่างกายไม่แข็งแรง เราทำงานอะไรก็ได้

จิตใจก็เหมือนกัน ถ้ามันติดแล้วคือมันเป็นโรคแล้ว ถ้าไม่ปลดอันนี้ ไม่แก้ความสงสัยอันนี้ มันจะภาวนาไปไม่ได้ การพยากรณ์คือพยากรณ์ปลดความลึกลับสงสัยของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นมีความลึกลับสงสัยสิ่งใด ก็ปลดความสงสัยอันนี้เป็นนิเวศธรรมเห็นใหม่ พอผ่านอันนี้ไปมันก็ภาวนาไปได้

นี่พูดๆ ด้วยเหตุนี้ไง พูดเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ประโยชน์แก่ผู้ที่ได้ผลประโยชน์นั้น แต่พูดออกไปเพื่อเจ้อ พูดออกไปทางโลกมันไม่มีประโยชน์ ท่านจะไม่พูดสภาวะแบบนั้น นี่สิ่งที่ธรรมเห็นเห็นอย่างนี้ไง เห็นการเกิด “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับไปเป็นธรรมดา” คือวัฏฏะเป็นอย่างนั้น แต่มันไม่ธรรมดาเพราะเรามีกิเลส เวลาเกิดมาเห็นใหม่ เกิดมาแล้วก็ทุกข์ เวลาหน้าที่การงานก็ทุกข์ แยกไปทุกอย่างเลย ถ้าแยกไปทุกอย่าง ถ้าเรามีธรรมหล่อเลี้ยงหัวใจ

ถ้ามีธรรมมาหล่อเลี้ยงหัวใจนะ มันเป็นเรื่องสุดวิสัยที่เราจะไปบังคับ สิ่งที่เป็นบังคับนะ สิ่งนี้มันมีเหตุมีปัจจัยของมัน มันต้องมีการเกิด แต่ถ้ามีธรรมะไปเลี้ยงหัวใจ เห็นใหม่ หัวใจจะยอมรับสภาวะแบบนั้น ชีวิตนี้มันก็ไม่เดือดร้อนเกินไปไง หน้าที่การงานก็เป็นหน้าที่การงาน เราต้องแสวงหาของเราไป แต่ต้องมีธรรมมาหล่อเลี้ยงหัวใจให้หัวใจเราไม่เดือดร้อนจนเกินไปนัก ให้หัวใจมันมีที่อยู่อาศัย

หัวใจนี้ อาหารของใจคือธรรมนี้สำคัญมาก สำคัญที่ว่าเราอยู่ในเหตุการณ์ที่ทุกข์ก็ไม่ทุกข์ไปกับเขาไง เหตุการณ์ที่ทุกข์ ฟังสิ! ทำไมจึงว่าเหตุการณ์ที่ทุกข์ เพราะในเหตุการณ์นั้นมีคนที่มิ

ความทุกข์ มีคนที่ทุกข์มากทุกข์น้อย มีคนที่ได้ผลประโยชน์จากนั้น ก็มีความพอใจว่าไม่เป็นความสุขของเขา

นั่นเป็นความทุกข์ทั้งนั้นเพราะอะไร มันก่อกรรมทำเข็ญกัน ในสังคมมีแต่เรื่องการก่อกรรมทำเข็ญกัน แต่ถ้าผู้ที่มีบุญกุศล เห็นไหม สร้างบุญกุศลเป็นพระโพธิสัตว์ สร้างบารมีนี้ เขาก็สละของเขา มันก็สร้างบุญกุศล เห็นไหม มันก็มีเหตุมีปัจจัยไปทั้งนั้นเลย

ในสถานะหนึ่ง ถ้าเราอยู่แล้วเรามีธรรมของเราในหัวใจ มันจะอยู่กับเขาโดยที่เราไม่เป็นทุกข์จนเกินไป ไม่เป็นทุกข์จนเกินไปนะ แต่ถ้าเราจะสร้างบุญกุศลของเรา เพื่อเป็นคุณงามความดีของเรา เพื่อสถานะของจิตที่มันพัฒนาขึ้นไป พัฒนาดี

เวลาเห็นคนมีปัญหา เราอยากมีเขาวนปัญหา เราอยากจะมีสิ่งที่เกิดเขาวนปัญหาอย่างนี้ ให้เราตัดสินใจเหตุการณ์ได้เฉพาะหน้าๆ แต่เราไม่ได้สร้างของเรามา เหตุการณ์ๆ หนึ่ง คนคิดได้เร็วมาก คุณดูเวลาเขาแข่งขันกัน การคำนวณ เห็นไหม เด็กบางคนคำนวณได้เร็วมาก เด็กบางคนคำนวณไม่ทัน สิ่งนี้มันเป็นเขาวนปัญหา เขาวนปัญหาส่วนหนึ่งนะ แล้วเป็นการฝึกฝนส่วนหนึ่งนะ ฝึกฝนถ้าเรามีเขาวนปัญญามาก มีพรสวรรค์มาก คนเรามีพรสวรรค์ เห็นไหม แต่ไม่มีโอกาสได้แสดงพรสวรรค์มา มันก็ไม่มีโอกาสได้แสดงออกเหมือนกัน พรสวรรค์ถ้าไม่ได้ฝึกฝนออกมา มันก็ไม่เกิดขึ้นมา

สิ่งที่ฝึกฝนมันต้องมีสถานะของใจนี้ด้วย แล้วสิ่งแวดล้อมก็มีส่วนหนึ่ง สิ่งแวดล้อมที่เราเกิดมาที่ว่าจะกระแสน้ำที่สังคมนี้ เด็กนี้ คนนี้จะสร้างภาวะสังคม นี้คิดกันได้โดยโลกๆ ใจ แต่เขาไม่เห็นเรื่องกรรม แต่กรรมนี้มันเปลี่ยนแปลงได้ คำว่า “เปลี่ยนแปลง” เห็นไหม กรรมดีกรรมชั่ว การกระทำมันเปลี่ยนแปลงได้

ถ้ากรรมนี้ตายตัว เราเกิดมาโดยกรรม เกิดมาโดยสิ่งที่ว่าสภาวะเชื้อไข่มันผลัดมา มันสิ้นสุดไม่ได้หรอก มันเป็นพระอรหันต์บุคคลไม่ได้ มันเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาไม่ได้ มันสิ้นกิเลสไม่ได้ไง แต่ถ้ามันสิ้นได้เพราะอะไร เพราะมันชำระได้

สิ่งที่มันชำระได้ กรรมนี้มันชำระได้ ชำระด้วยอะไร? ชำระด้วยกรรมดี กรรมดีคือทำความดี เอน้ำดีไล่ น้ำเสีย ถ้าน้ำดีขึ้นมาเรื่อยๆ ก็ไล่ น้ำเสียขึ้น เห็นไหม เราถึงทำบุญกุศลของเราขึ้นมา

ทำบุญกุศลร้อยพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยพันหนไม่เท่ากับถึงสมาธิหนึ่ง สมาธิร้อยพันหนไม่เท่ากับเกิดปัญญาหนึ่ง

เราถึงมาภาวนากันนี่ไง เราภาวนานี่เราเอาแก่นของธรรม เราจะเอาแก่นของธรรมนะ เพราะว่าที่ร้อยพันหนคำนวณเข้าแล้วจะเป็นเท่าไร? แล้วถ้าเราทำจิตสงบสักหนหนึ่ง หรือเราเดินจงกรมสักหนหนึ่ง เรานั่งสมาธิภาวนาสักหนหนึ่ง นี่บุญกุศลมหาศาลเลย

สิ่งที่บุญกุศลมหาศาลเพราะอะไร เพราะมันเป็นจรดนิสัย คูลิ ดูเวลาพระผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมา เห็นไหม เพราะเขาได้สร้างบุญกุศลมา ถ้าตรงกับจิตมันจะเข้าถึงจิตเลย นี่ก็เหมือนกัน เราสร้างสมนี้ เราภาวนาขึ้นมาอย่างนี้ มันจะเข้าถึงจิตเลย

เวลาเราส่งของกัน เห็นไหม เราส่งไปรษณีย์กัน เราส่งไปนี่ มันค้นทางปลายทาง มันอาจจะผิดพลาดได้ แต่ไปรษณีย์เขาพยายามจะทำให้มันถูกต้องให้มากที่สุด นี่ก็เหมือนกัน อุทิศส่วนกุศลกัน ทำบุญกุศลอุทิศส่วนกุศลกัน

แต่เราประพฤติปฏิบัตินี้ เราเป็นคนเจ้าของเราจะส่งไปรษณีย์ทำไม เราก็อยู่ในมือของเรา เห็นไหม เรามีอยู่กับตัวของเราเองเลย นี่ก็เหมือนกัน ทำบุญกุศลมันก็เหมือนอยู่กับเรา แต่อุทิศส่วนกุศลไปก็เหมือนส่งไปรษณีย์กัน นี่ฝากกันไปฝากกันมา ของฝากเป็นส่วนหนึ่ง ของที่ไปกับเราส่วนหนึ่ง เห็นไหม

ส่วนหนึ่งของที่ไปกับเรา แต่ของที่ไปกับเราแล้วมันก็เป็นอนิจจังอีก เพราะอะไร เพราะเกิดตายเกิดตาย เห็นไหม เราเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมขึ้นไป เกิดเป็นสุขขึ้นมา เราสุขตลอดชีวิตไหม? เวลาเรามีความสุข เวลาเราพบสิ่งที่ถูกต้องใจ โอ้โฮ..มีความสุขมาก ความสุขจะอยู่กับเราตลอดไปได้ไหม? มันเป็นอนิจจังนะ สิ่งที่อยู่กับเราก็คงเป็นอนิจจังอีก เห็นไหม เราถึงต้องประพฤติปฏิบัติกัน

ที่ว่าเราถวายนี้ ทำเพื่อเราๆ นี่สิ่งนี้มันเข้ามาถึงใจเรา หนึ่งวุฒิภาวะของใจมันมี มันมีสถานะ มันมีที่รองรับ เหมือนกับมีผู้ที่จิตพิจารณา เห็นไหม มีจิต มีผู้พิจารณา ไม่ใช่ทำเลือนลอยกัน เห็นไหม สักแต่ว่าทำกันๆ ที่ว่าวิปัสสนาๆ นี่ เลือนลอยมาก

เลื่อนลอยก็คูสิ เราไปคุมหฺรศพตํ มันทก็ผ่านไปๆ มันทมีอะไรขึ้นม เห็นใหม่ แต่ถ้าเรา เป็นเจ้าของมหฺรศพตํนั้นละ เราเป็นคนที่จัดงานนั้น เราให้คนเขามาดูงานนั้น เราเป็นคนมีกำไร ขาดทุนในงานนั้น เราไปทำธุรกิจในงานนั้น เราจะได้ผลประโยชน์จากงานนั้นใช้ใหม่?

นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นเจ้าของการประพตฺติปฏิบัติ เราต้องมีจิตก่อน จิตต้องสงบขึ้นมาก่อน เห็นใหม่ ถ้าจิตสงบขึ้นมา จิตมันเข้าไปชำระกิเลสของมัน เห็นใหม่ สิ่งนี้มันจะย้อนกลับเข้ามา ถ้า จิตมันมีสถานะ มันมีเจ้าของ คำว่า “เจ้าของ” มันสัมมาสมาธิไป

แต่เนื่ทำกันโดยที่ไม่มีเจ้าของ ไม่ทำสิ่งใดเลย ทำกันสักแต่ว่า เหมือนกับเราไปเที่ยวในงาน ของเขา เราไปดูแลของเขา เราไปเป็นผู้เสียผลประโยชน์เพราะเราเสียเวลา เสียพลังงาน เสียเงินเสีย ทอง เสียไปทุกอย่างเลย แต่ก็ประพตฺติปฏิบัติ เห็นใหม่ ปฏิบัติบูชา ปฏิบัติบูชาก็ต้องเป็นสัมมาด้วย

ถ้าเป็นมิจฉา คูสิ คูเวลลัทธิต่างๆ เจ้าลัทธิต่างๆ เห็นใหม่ มิจฉาทิฎฐิ เห็นใหม่ ลัทธิต่างๆ มันออกไปนะ ถ้าความเห็นเราผิด คูว่าการเกิดเราติ เกิดในสัมมาทิฎฐิ เกิดในครอบครัวที่พ่อแม่ที่ พาไปหาบุญกุศล เพราะเกิดในตระกูลอันสมควร นี้บุญพาเกิดๆ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมีสถานะที่เป็นคุณงามความดี จะย้อนกลับมาดี มันเข้ากันไม่ได้ น้ำกับ น้ำมันเข้ากันไม่ได้ นี่ก็เหมือนกัน จิตนิสัยความเห็นเรา มันจะเข้ากับสิ่งนี้ไม่ได้ ความผิดพลาด อะไรที่มันผิด มันเป็นอกุศลนี้มันรับไม่ได้ มันจะแยกออก น้ำจะแยกออกจากน้ำมัน มันจะเข้าไป อยู่กับน้ำมันเป็นไปไม่ได้

ถ้าเราสร้างสมบุญญาธิการมาอย่างนี้ เราสร้างคุณงามความดีมากับใจอย่างนี้ มันก็จะ เป็น จิตนิสัยอย่างนี้ มันจะเข้ากับเขาไม่ได้ เข้ากับความชั่วไม่ได้ อย่าไปคิดว่าเราเข้ากับเขาไม่ได้ เราจะ ไม่มีเพื่อนไม่มีฝูงนะ เราไม่เข้ากับความชั่ว เราจะอยู่ เห็นใหม่ อยู่เราก็แยกตัวของเรามา แยก ความคิดของเราเน อยู่กับสังคฆนาคไหนเราก็แยกความคิดของเราออกมาได้ เราจะไม่เข้าไปคลุก คลีกับเขา

นี่คลุกคลีกับสิ่งที่สกปรก มันทำให้เราต่ำไปตลอดเวลา คลุกคลีกับครูบาอาจารย์นะ คบ บัณฑิต เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ในธรรมนะ “การคบเพื่อนที่ดีที่สุด คือการคบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

แต่เราไม่ทัน เราเกิดไม่ทัน คบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพาไปนิพพานทั้งหมดเลย พระพุทธเจ้าจะชี้ทางที่ถูก ถ้ายังไม่ได้ ท่านก็พยายามจะให้เราสร้างสมบุญญาธิการมา จะชี้ไปทางที่ดี นิมิตรที่ดี คบมิตรที่ดี ศีประเสริฐที่สุดคือคบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในปัจจุบันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรินิพพานไปแล้ว แต่บอกพระอานนท์ไว้ นะ “ธรรมและวินัยนี่จะเป็นศาสดาของเธอ” ถ้าเราคบธรรมวินัย เห็นใหม่ คบกับกตिका คบกับข้อวัตรปฏิบัติ เราคบสิ่งนี้ไว้ แล้วเราไปอยู่กับสิ่งนี้ เราก็จะเป็นคนดีขึ้นมาได้ ถ้าเราสะสมขึ้นมา สิ่งที่ดีสะสมขึ้นมา เพื่อเราๆ เพื่อเราละ

เวลาทุกข์ยากนี้ การประกอบสัมมาอาชีพะ เวลาทุกข์นี้ทุกข์มาก เวลาการประพฤติปฏิบัติ เราก็อ่านหนังสือ ไซ.. มันเป็นหน้าที่การงาน ข้อวัตรปฏิบัติเป็นการตัดแปลงตน มันเป็นหน้าที่การงาน คุณก็เล่นกีฬาเพาะกายกัน เขายกเหล็กหนักๆ ขึ้นมา เขายกทำไมของเขา เขายกขึ้นมา เพื่อให้เขามีกล้ามเนื้อไซ้ใหม่ เพราะเขาเป็นนักเพาะกายของเขา เวลาเขายกขึ้นมา คุณเหงื่อไหลไหลย่อยขนาดไหน เขาก็มีความสุขของเขา เพราะว่าเขามีเจตนาของเขาอย่างนั้น เขามีเป้าหมายของเขา เขาเป็นนักเพาะกาย

เราเป็นนักเพาะจิต เราจะให้จิตเราตั้งมั่น เราต้องทำข้อวัตรปฏิบัติ เพื่อให้จิตมันเข้มแข็งขึ้นมา ในการประพฤติปฏิบัติเราเจริญกรรมขึ้นมา เรานั่งสมาธิขึ้นมา เราจะเพาะหัวใจของเราขึ้นมาให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ขึ้นมา ถ้าหัวใจเป็นหลักเป็นเกณฑ์ขึ้นมา มันจะเหนียวไหมละ มันก็ต้องเหนียว ขึ้นชื่อว่างานมันก็ต้องลงทุนเหมือนกัน นี่เราพอใจทำ เราตั้งใจทำของเรา เพื่อเราๆ

การทำบุญกุศล มันก็เป็นสิ่งที่ว่านั่นนะ มันเป็นอนิจจัง มันเป็นแรงขับเคลื่อน แต่ถ้ามันเป็นกรรม มันเป็นอกุศลกรรม มันเป็นสิ่งที่คงที่ ไม่มีการบอบสลาย ไม่มีการย่อยสลาย มันเป็นอกุศลกรรม อฐานะที่จะเป็น สัพพะ ธมฺมา อนตฺตา

เราถึงแสวงหากันตรงนี้เพื่อเป็นสิ่งที่หลักประกันกับชีวิตใจ ว่าถ้าเราพาคนกระแสนี้แล้วนะ เราไม่ตกในอบายภูมิหนึ่ง แล้วเป้าหมายมันจะสิ้นกิเลส คือว่ามันจะต้องถึงเป้าหมายใจ แต่ถ้าเราไม่ถึงเดี๋ยวนี้ละ มันเป็นอนิจจัง มันก็เวียนสูงเวียนต่ำอยู่อย่างนี้ แล้วถ้าจิตมันดี มันตั้งใจดี มันก็เวียนไปสูง เวลาหมดจากบุญนั้น หมดแรงขับ มันก็เวียนไปต่ำ มันจะเป็นสภาวะแบบนี้ สัจธรรมมันเป็น

แบบนี้ แล้วมีกิเลสบวกเข้าไปด้วย มันก็เลยเจ็บแสบปวดร้อไนใจใจ แต่ถ้ามีน้ำอ้อมธรรมเข้าไป
ร่วมเย็นในหัวใจนะ มันก็อยู่ในสภาวะแบบนี้

คูสิ คุณองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นกิเลสแล้ว เห็นไหม อยู่อีก ๔๕ ปี มันก็มีเหมือน
เราเนี่ย มีร่างกาย มีจิตใจเหมือนกัน แต่จิตใจของพระอรหันต์ กับจิตใจของปุถุชนอย่างเรา เห็นไหม
สิ่งนี้มันเจ็บแสบปวดร้อไนมันมีอยู่ แต่ถ้าเราทำใจของเราสิ้นแล้ว มันไม่ออกไปจากกระแส มันก็อยู่
สภาวะแบบนั้น แต่ถ้ามีกิเลสเข้าไปบวก มันก็เหมือนกัน แต่มันเจ็บแสบปวดร้อไนแล้วก็เผาหัวใจ
เรา

เราเกิดมามีโอกาส มีหน้าที่ อาหารของกายนะ บังคับเครื่องอาศัย บังคับ ๔ เราก็แสวงหา
ของเรา เป็นหน้าที่การงานอันหนึ่ง แล้วถ้าเป็นอาหารของใจ อาหารของใจคือหลักของใจ คือใจที่
มันมีมรรคญาณเกิดขึ้นมามันจะชำระกิเลส อันนี้ก็เป็นผลประโยชน์อันหนึ่ง มันอยู่ที่วาสนานะ
วาสนานี้ เห็นไหม เราถือเนกขัมมะออกจากเรือนแล้วออกประพฤติปฏิบัติกัน แล้วยังบวชด้วยนะ
เป็นประพฤติปฏิบัติ เรามีโอกาสมากมาย

โลกเขานะ ทุกคนแสวงหา แต่โอกาสเขาไม่มี คูสิ คูที่ว่าเพื่อนมาหา เห็นไหม สึกไปแล้วก็
ว่าจะกลับมาบวชอีกแน่นอน ตั้งเป้าไว้แล้วก็จะมาบวชอีกแน่นอน เพราะว่ารู้อยู่แต่มันมีความ
จำเป็น กรรมของคนไม่เหมือนกัน เขามีความจำเป็นของเขา เขาต้องมีหน้าที่ของเขา นี่สร้างบุญ
สร้างกรรมกันอย่างไร

แล้วถ้าเรามีหลักมีเกณฑ์ของเรา เราจะรักษาใจของเรา แล้วมันจะทุกข์จะยากขนาดไหนก็
ทุกข์เพื่อจะพ้นจากทุกข์ ทุกข์เพื่อจะมีความสุข มันต้องตั้งใจทำ แล้วไม่ชินชากับมัน ถ้าชินชานะ
มันจะหลุดลอยแล้วมันจะอ่อนแอ ถ้าเป็นของสดๆ ร้อนๆ เห็นไหม ของใหม่กับเรา คูสิ ได้ของใหม่
มานี้ ใหม่ๆ จะตื่นเต้นกับมันตลอดเวลา แต่ถ้าชินชแล้วมันจะไม่เต็มใจ การกระทำมันจะอ่อน
ด้อยไป เราถึงจะต้องตื่นตัวตลอดเวลา ไม่ชินชากับสิ่งต่างๆ เพื่อประโยชน์ของเรา เอวัง